



En kort beskrivning av tillvaron som ledamot och ersättare i Etikprövningsmyndigheten

Etikprövningsmyndigheten

Etikprövningsmyndigheten är en statlig myndighet under Utbildningsdepartementet. Myndigheten är en förvaltningsmyndighet som lyder under regeringen och leds av en myndighetschef.

Verksamheten bedrivs på sex orter, Lund, Göteborg, Linköping, Stockholm, Uppsala och Umeå. I Uppsala har myndigheten sitt säte.

Verksamhetsregioner

Myndigheten är indelad i sex verksamhetsregioner. Vid varje verksamhetsregion finns minst en medicinsk avdelning samt en avdelning som prövar övrig forskning.

Totalt har myndigheten 21 avdelningar. Av dessa är det sex avdelningar som även bedömer ansökningar som rör kliniska läkemedelsprövningar och medicintekniska produkter i samarbete med LäkeMedelsverket. En avdelning består av tio representanter med vetenskaplig bakgrund och fem företrädare för allmänheten. Ordföranden i en avdelning är juridiskt utbildad och ska vara eller ha varit domare. Ersättarna är inte personliga ersättare utan ingår i en pool inom respektive verksamhetsregion. Totalt har myndigheten cirka 500 ledamöter och ersättare.

Utbildningsdepartementet utser ordföranden och ersättare för ordföranden medan Etikprövningsmyndigheten utser ledamöter och ersättare via det särskilda organet Rådet för att utse ledamöter och ersättare, som leds av myndighetens direktör och i övrigt består av en ordförande från varje verksamhetsregion.

Ledamöternas arbete

Varje avdelning har i stort sett sammanträde en gång i månaden och vanligtvis börjar sammanträdet efter lunch och pågår till dess att samtliga ansökningar avgjorts. Kallelse skickas ut via e-post två veckor innan sammanträdet och i samband med den delas ansökningarna som ska granskas i Ethix, myndighetens digitala ärendehanteringssystem. Uppdraget innebär att du behöver ha en dator eller surfplatta för att ta del av alla handlingarna, både vid inläsning och på sammanträdet.

De vetenskapliga ledamöterna tilldelas ett antal ärenden att föredra och ska senast två dagar innan sammanträdet ge ett skriftligt utlåtande i Ethix, tillsammans med ett förslag till beslut. På sammanträdena ger föredraganden även en kort muntlig redovisning av sitt utlåtande.



Ledamöter som har förhinder ombeds meddela det i god tid så att en ersättare kan kallas i stället. För att så långt som möjligt undvika jävssituationer placeras inga ansökningar i avdelningarna från huvudmän i den egna regionen, men om jäv förekommer ska du meddela det så snart som möjligt.

I varje avdelning utses två ledamöter att tjänstgöra som vetenskapliga sekreterare. De ska fungera som stöd för avdelningen och för ordförande, när de fattar beslut själva på delegation.

Ersättning

Du får 1 500kr i arvode för varje sammanträde som du deltar på och föredragande får 600kr i arvode per föredragen ansökan. Du kan också begära ersättning för resekostnader och förlorad arbetsinkomst som kan uppstå i samband med deltagande på sammanträde.

Tid för förordnande

Ledamöter och ersättare förordnas för perioder om fyra år. Om du vill avsluta ditt engagemang innan förordnandetiden löper ut så kan du begära entledigande till ansvarig handläggare i avdelningen. Du förblir förordnad till dess att rådet entledigar dig och en ny ledamot eller ersättare förordnas som efterträdare.

Fördelar och nackdelar med uppdraget

Som ledamot i Etikprövningsmyndighetens verksamhet får du möjlighet att skydda och göra skillnad för forskningspersoner, som i stort sett inbegriper alla vi invånare i Sverige.

Du bidrar till att skapa trygga förhållanden, både för människor som deltar i forskning, och för forskare som genom etisk granskning försäkras om att forskningen kan genomföras med respekt för individen. Sammantaget skapar det en tillit för forskning i samhället.

Genom att delta i Etikprövningsmyndighetens verksamhet får du samtidigt en vidareutbildning i forskningsetik. Du får möjlighet att föra etiska samtal med andra forskare och engagerade allmänföreträdare.

Etikprövningsmyndigheten tar emot cirka 3 500 ansökningar om nya forskningsprojekt varje år och som ledamot får du en inblick i vilken ny spännande forskning som planeras i landet.

Granskning av etikprövningsansökningarna kräver en del inläsningstid inför varje sammanträde och föredragande ledamöter förväntas läsa in sig lite extra på de ärenden som de tilldelats.



Utgångspunkter för etikprövningen

Forskning får godkännas bara om de risker som den kan medföra för människors hälsa, säkerhet och personliga integritet uppvägs av dess vetenskapliga värde. Etikprövningens fokus är att göra en bedömning om de förväntade vinsterna med forskningen överstiger de eventuella risker som genomförandet kan orsaka forskningspersonerna.

Forskning får godkännas bara om den kan utföras med respekt för människovärdet.

Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter ska alltid beaktas vid etikprövningen samtidigt som hänsyn ska tas till intresset av att ny kunskap kan utvecklas genom forskning.

Forskning får inte godkännas om det förväntade resultatet kan uppnås på ett annat sätt som innebär mindre risker för människors hälsa, säkerhet och personliga integritet.

Forskning får godkännas bara om den ska utföras av eller under överinseende av en forskare som har den vetenskapliga kompetens som behövs.

Forskningspersonerna ska få tillräcklig information om vad deltagandet i forskningen innebär för deras del och ges möjlighet att samtycka till att delta.

Överklagandenämnden för etikprövning

Etikprövningsmyndighetens beslut kan överklagas till Överklagandenämnden för etikprövning, som även har tillsyn över efterlevnaden av etikprövningslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Överklagandenämnden är en nämndmyndighet som består av ordföranden och sex övriga ledamöter, varav fyra med vetenskaplig kompetens och två som företräder allmänna intressen.

Författningar

- [Lagen \(2003:460\) om etikprövning av forskning som avser människor](#)
- [Förordningen \(2003:615\) om etikprövning av forskning som avser människor](#)
- [Förordningen \(2018:1879\) med instruktion för Etikprövningsmyndigheten](#)

Besök gärna vår hemsida för mer information, www.etikprovning.se